

Таблиця 2

Таблиця корегування обсягів реалізації продукції суб'єкта міжнародного бізнес-процесу на цільовому ринку певної країни за аналізований період

Квартал (рік)	Фактичний обсяг реалізації продукції, $N_{\text{факт}}$	Корегований обсяг реалізації продукції за рівнянням $N = f_i(K) = a_1 \cdot K + b_1$, $N_{\text{корег}}$	Комплексний показник якості, K
1	$N_{\text{факт}1}$	$N_{\text{корег}1}$	K_1
.....	.....	.....	.....
n	$N_{\text{факт}n}$	$N_{\text{корег}n}$	K_n

Джерело: Особиста розробка автора

родної підприємницької безпеки: комплексний показник якості продукції; ціна; система стимулювання збуту; ефективність системи забезпечення безпеки використання певного товару. Відтак з'являється можливість побудови механізму оцінки ефективності системи маркетингової міжнародної підприємницької діяльності, що є перспективним напрямом подальших досліджень у цій галузі.

Література

1. Федотова Т. А. Економічна безпека як прояв національних економічних інтересів України [Електронний ресурс] / Т. А. Федотова, Е. Е. Дмитренко // Економічний часопис-XXI : науковий журнал. – 2012. – № 3–4. – Режим доступу : <http://soskin.info/ea/2012/3-4/20124.html>

2. Герасимчук З. В. Економічна безпека регіону : монографія / З. В. Герасимчук, Н. С. Вавдіюк. – Луцьк : Надстир'я, 2006. – 244 с.
3. Клименко В. В. Забезпечення конкурентоспроможності фондового ринку України як головна передумова фінансової безпеки держави / В. В. Клименко // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 10(28). – С. 18–24.
4. Экономическая безопасность России: общий курс : учебник / Под ред. В. К. Сенчагова. – 2-е изд. – М. : Дело, 2005. – 896 с.
5. Баззел Р. Информация и риск в маркетинге / Р. Баззел, Д. Кокс, Р. Браун ; пер. с англ. под ред. М. П. Ефимовой. – М. : Финстатинформ, 1993. – 96 с.
6. Абчук В. А. Прогнозирование в бизнесе, менеджменте и маркетинге / В. А. Абчук. – М. : Изд-во Михайлова В. А., 2005. – 448 с.
7. Шкарлет С. М. Економічна безпека підприємства: інноваційний аспект : монографія / С. М. Шкарлет. – К. : Книжкове вид-во НАУ, 2007. – 436 с.
8. Акимова И. М. Промышленный маркетинг / И. М. Акимова. – К. : Знання ; КОО, 2000. – 294 с.
9. Голубков Е. П. Маркетинговые исследования: теория, методология и практика / Е. П. Голубков. – М. : Финпресс, 1998. – 416 с.
10. Вертоградов В. Управление продажами / В. Вертоградов. – 2-е изд. – СПб. : Питер, 2005. – 240 с. – (Серия «Маркетинг для профессионалов»).

Стаття надійшла до редакції 27 листопада 2012 року

УДК 339.9721

I. A. Савченко,

викладач Київського економічного коледжу ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана» (Україна)
ivan.savchenko@gmail.com

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ СИСТЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Запропоновано авторський підхід до оцінювання інтегрального рівня системи регулювання конкурентних відносин на підставі стандартизації первинних показників, систематизованих у об'єктно-складові блоки: регулювання конкуренції та забезпечення раціональної діяльності. Апробація запропонованого підходу дозволила ідентифікувати групи країн за рівнем регулювання конкурентних відносин і визначити якісні характеристики системи регулювання.

Ключові слова: система регулювання конкурентних відносин, розвиток ринку, інтеграція, глобалізація, інформаційно-комунікаційні технології, інтелектуально-інноваційний потенціал.

I. A. Савченко

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ СИСТЕМЫ РЕГУЛИРОВАНИЯ КОНКУРЕНТНЫХ ОТНОШЕНИЙ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Предложен авторский подход к оценке интегрального уровня системы регулирования конкурентных отношений на основе стандартизации первичных показателей, систематизированных в объектные блоки: регулирование конкуренции и формирование условий для рациональной деятельности. Апробация предложенного подхода позволила идентифицировать группы стран по уровню регулирования конкурентных отношений и определить качественные характеристики системы регулирования.

Ключевые слова: система регулирования конкурентных отношений, развитие рынка, глобальное пространство, информационно-коммуникационные технологии, интеллектуально-инновационный потенциал.

Ivan Savchenko

CONCEPTUAL APPROACHES TO ESTIMATION OF COMPETITIVE RELATIONS REGULATION SYSTEM IN GLOBALIZATION CONDITIONS

An author's approach is offered to the evaluation of integral level of the system of adjusting of competition relations on the basis of standardization of primary indexes, systematized in objective-making blocks: adjusting of competition and forming of terms for rational activity and realization of public values. Approbation of the offered approach allowed to identify the groups of countries by the level of adjusting of competition relations and define their regulatory systems' qualitative characteristics.

Key words: competition relations adjusting system, market development, global space, information and communication technologies, intellectual-innovative potential.

Постановка проблеми. Для оцінювання системи регулювання конкурентних відносин сьогодні використовуються переважно експертні методи, що мають суб'єктивний характер та дозволяють лише фрагментарно визначити позиціонування суб'єктів глобалізованого простору за рівнем регулювання. Іншою проблемою є акцентування уваги науковців на антагоністичній складовій конкурентності. Однак у сучасних умовах господарювання знижується значення антагоністичної складової і зростає роль конструктивної взаємодії, яка сприяє забезпеченню раціональної діяльності суб'єктів конкурентних відносин у контексті підвищення їх інформаційно-інноваційного рівня, вирішення екологічних та соціальних проблем. З огляду на це актуального значення набуває розроблення нових підходів до оцінювання системи регулювання конкурентних відносин на глобальному рівні, що дозволить вирішити такі завдання:

- ідентифікувати групи учасників конкурентних відносин за певними ознаками чинної системи регулювання;
- сформувати інформаційне підґрунтя для обґрунтування специфічних (для кожної ідентифікованої групи) напрямів удосконалення системи регулювання на національному та регіональному рівнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема тиці регулювання конкурентних відносин приділяється значна увага багатьох як зарубіжних, так і вітчизняних учених. Зокрема, у полі зору К. Омае (*K. Ohmæ*), М. Кастельса (*M. Castells*), І. Валлерстайна (*I. Wallerstein*), Дж. Ю. Стігліца (*J. E. Stiglitz*), З. Бжезинського (*Z. Brzezinski*), А. Тоффлера (*A. Toffler*), С. Хантінгтона (*S. Huntington*), Дж. Тобіна (*J. Tobin*), Дж. Розенау (*J. Rosenau*), Дж. Бхагваті (*J. Bhagwati*), Дж. Вільямсона (*J. Williamson*) та багатьох інших знаходяться фундаментальні питання інституціоналізації глобальної управлінської системи. У провідних українських наукових центрах проблематика регулювання конкурентних відносин розглядається як у загальноцивілізаційному форматі (праці Ю. Пахомова, Д. Лук'яненка, О. Білоруса, Ю. Павленка, А. Поручника, Є. Савельєва, Т. Кальченка, Ю. Макогона, Я. Столярчук), так і в окремих сферах – політичній та соціально-економічній (праці А. Гальчинського, А. Філіпенка, С. Сіденко, В. Рокочої, С. Соколенка, А. Поручника, Л. Антонюк, Л. Руденко-Сударєвої, О. Швиданенка, О. Сохацької), фінансово-інвестиційній (праці Б. Губського З. Луцишин, О. Плотнікова, О. Шниркова, О. Рогача, В. Шевчука, А. Кредисова), науково-технологічній (праці З. Адаманової, І. Каленюк, О. Михайловської, А. Румянцева, Ю. Козака). Однак сьгодні дослідження системи регулювання конкурентності мають фрагментарний характер (у межах окремих аспектів), що не дозволяє комплексно оцінити рівень регулювання конкурентних відносин.

Невирішені частини проблеми. Результати аналітичного оцінювання системи регулювання конкурентних відносин за окремими об'єктивними складовими дозволяють визначити лише блокове позиціонування суб'єктів господарювання та зробити висновок про відсутність комплексного підходу, що унеможливує формування інтегрального показника рівня системи регулювання конкурентності. Високий рівень інтегрованості нині характерний лише для Індексу глобальної конкурентоспроможності (*The Global Competitiveness Index*), проте використовувати його як індикатор саме системи регулювання конкурентності, на нашу думку, неможливо, оскільки він:

- не дозволяє визначити ефективність формування стратегічних напрямів збереження і нарощування фактично досягнутої рейтингової позиції в перспективі;
- лише фрагментарно відображає рівень системи регулювання та орієнтований передусім на визначення сукупності контрольних показників конкурентоспроможності, які за своїм переліком не повною мірою відповідають об'єктивним складовим системи регулювання конкурентності;
- визначає рейтинг лише країн, тоді як учасниками конкурентних відносин є також регіональні угруповання,

міжнародні ланцюги створення цінностей, транснаціональні корпорації тощо.

Тому **метою статті** є формування підходів до інтегрального оцінювання рівня системи регулювання конкурентних відносин, що створить передумови для формування комплексної інформаційної бази, яка застосовуватиметься для вдосконалення системи відповідно до конкретного суб'єкта глобального середовища.

Основні результати дослідження. Сутність системи регулювання конкурентних відносин розкривається кризь призму її основних цілей:

- створення умов для розгортання конкурентності з урахуванням тенденцій розвитку глобалізованого простору;
- налагодження раціональної діяльності учасників конкурентних відносин;
- формування конкурентного середовища, яке не суперечить суспільним цінностям.

Відтак комплексний підхід до оцінювання рівня системи регулювання конкурентних відносин повинен ґрунтуватися на аналізі об'єктивних складових визначених цілей. До індикаторів створення умов для розвитку конкурентності у глобалізованому просторі за результатами дослідження автором віднесено індекс залученості країн до міжнародної торгівлі; індекс розвитку ринку; індекс рівня інтеграції до світового глобалізованого простору; індекс розвитку ринкових інститутів [1, с. 75; 2, с. 119]; індекс створення умов для ведення бізнесу. Індикаторами раціональної діяльності учасників конкурентних відносин автором обрано індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій; індекс інновацій; індекс конкурентоспроможності ІТ-галузі; рівень людського розвитку; індекс екологічної ефективності.

Конструювання інтегрального показника рівня системи регулювання, на нашу думку, може ґрунтуватися на так званій теорії адитивної цінності, згідно з якою цінність цілого дорівнює сумі цінностей його складових, а отже, можливості кількісної оцінки властивостей складних соціально-економічних явищ і процесів за допомогою одного числа [3, с. 26]. Такий показник має певний економічний зміст, варіація значень цього показника підпорядкована законам розподілу, а відтак його доцільно використовувати при вивченні закономірностей розподілу, взаємозв'язку і тенденцій розвитку процесів, що впливають на рівень системи регулювання конкурентних відносин у глобальному середовищі.

Відповідно до авторського підходу, формування інтегрального рівня системи регулювання конкурентних відносин у глобалізованому просторі передбачає проходження ряду етапів:

1. Створення вихідної інформаційної бази первинних показників розрахункового періоду для проведення аналізу.
2. Стандартизація показників (розрахунок часткових індексів рівня системи управління) у межах кожного періоду часу.
3. Розрахунок коефіцієнтів вагомості часткових індексів та їхніх груп.
4. Визначення групових індексів складових системи регулювання, а також інтегрального індексу рівня регулювання за ряд періодів часу.
5. Інтерпретація отриманих результатів.

Для складання логічної моделі оцінювання рівня системи регулювання конкурентних відносин доцільно застосувати метод «дерева цілей», який дозволяє впорядкувати множини цілей і представити їх у вигляді ієрархічної структури, яка відображає їх підпорядкування та взаємообумовленість. При побудові дерева цілей узагальнена, генеральна мета послідовно декомпонується на підцілі нижчого рівня ієрархії з наступним їх декомпонуванням на підцілі ще більш нижчого рівня. Вдосконалення системи регулювання конкурентних відносин досягається шляхом збалансованого й узгодженого вирішення її основних цілей, що визначені на *рис. 1*.

На основі ієрархії індикаторів і факторів рівня системи регулювання конкурентних відносин формується вихідна

Рис. 1. Ієрархія індикаторів рівня системи регулювання конкурентних відносин у глобалізованому просторі

Джерело: Розроблено автором

інформаційна база, що містить повний перелік необхідних для аналізу первинних показників. На другому етапі інтегрального оцінювання рівня системи регулювання конкурентних відносин необхідно провести стандартизацію відібраних показників, що передбачає приведення множини показників, які мають різні одиниці вимірювання, до однієї основи [3, с. 26]. На наш погляд, найбільш прийнятною є стандартизація на основі відношення фактичних показників до їх еталонного значення. Головним завданням при цьому є визначення показників-еталонів, які пропонується розглядати як найкращі результати в певному рейтингу. На третьому етапі аналізу розраховуються коефіцієнти вагомості показників та підсистем на основі методу експертних оцінок. Інтегральний індекс рівня системи регулювання обчислюється виходячи зі значень групових індексів і коефіцієнтів вагомості підсистем.

Запропонований підхід може бути застосований до різних учасників конкурентних відносин (міжкrajнних угруповань, транснаціональних корпорацій тощо). У нашому дослідженні його апробація здійснювалася для 95 країн. Загальна чисельність вибірки зумовлена наявністю статистичної інформації за всіма індикаторами. Враховуючи відстань між максимальним та мінімальним значенням за частковими (регулювання конкуренції; раціональна діяльність учасників конкурентних відносин) та інтегральним значенням був визначений інтервал поділу країн за рівнем регулювання на дуже високий, високий, середній, низький, дуже низький.

Отримані результати свідчать, що, окрім розвинених країн, дуже високий рівень забезпечення умов для розвитку конкуренції притаманний таким країнам, як Чилі, Сінгапур, Нова Зеландія, ОАЕ, та країнам – членам Європейського Союзу. Членство в ЄС позитивно позначилося на рівні забезпечення умов для розвитку конкуренції, дотриманні суспільних цінностей і налагодженні раціональної діяльності таких постсоціалістичних країн, як Чехія, Польща, Словаччина, Словенія, Угорщина, Литва, Латвія, що віднесені до групи країн із високим рівнем регулювання. Еволюційно-прогресивний вектор трансформації ринкових інститутів, збільшення обсягів міжнародної торгівлі та інтеграції до світового глобального простору сприяли включенню до цієї групи таких країн, як Саудівська Аравія, Південна Корея, Малайзія, Грузія.

Найбільш різноплановою є група країн із середнім рівнем забезпечення умов для розвитку конкуренції. Ця група представлена деякими країнами постсоціалістичного простору (Україна, Росія, Болгарія, Казахстан, Азербайджан, Македонія, Румунія), країнами Африканського континенту (Ліван, Кувейт, Туніс, Південна Африка), що найбільш динамічно розвиваються, та Південно-східного регіону (Монголія, Китай, Філіппіни), що пов'язано, перш за все, зі створенням умов для збільшення обсягів міжнародної торгівлі й поліпшення її якості структури, а також реалізації системи заходів, спрямованих на розвиток ринку. Варто відзначити, що високі позиції Китаю за цими показниками стримуються невисоким рівнем політичної свободи країни, що не дозволяє їй займати вищі рейтингові позиції. Країнами-аутсайдерами за показником забезпечення

умов для розвитку конкуренції визначено Венесуелу, Йемен, Лаос, Непал, Нігерію, Сирію та Узбекистан. Для цих країн характерними є політична нестабільність, незадовільний рівень міжнародної ділової активності, недосконале законодавство щодо розвитку конкуренції.

У країнах, зорієнтованих на підтримку і формування інформаційно-комунікаційних технологій та інноваційно-інтелектуальної складової конкурентних відносин, спостерігається мультиплікативний ефект підвищення ефективності регулювання соціальної, екологічної, інших складових

конкурентних відносин, що зумовлено такими обставинами:

- зростає інноваційність виробництва, що продукує підвищення кваліфікаційного рівня персоналу, а відтак і рівня доходів найманих працівників;
- змінюється структура зовнішньої торгівлі: в експорті індустріально розвинутих країн переважає техніка та технології, продукція з високим ступенем переробки, а в експорті більшості країн, що розвиваються, – продукція з низьким ступенем переробки;
- зростають кількість міждисциплінарних технологій та обсяг знань, що позитивно впливає на інтернаціоналізацію НДДКР [4, с. 6];
- збільшуються обсяги впровадження екологічно безпечних, маловідходних та ресурсозберезувальних технологій.

Підвищення рівня регулювання інноваційно-інтелектуальної складової зумовило економічне піднесення нових індустріальних країн (НІК) – Південної Кореї, Сінгапуру, Таїланду, Малайзії, Філіппін, Індонезії – на базі саме технологічної та структурної модернізації господарства. Ефективне регулювання раціональної діяльності учасників конкурентних відносин створило передумови для переорієнтації можливостей зростання на світовому ринку бідних країн від природних ресурсів і напівфабрикатів на продукцію обробної промисловості та сектор послуг, причому в напрямі зростання кількості наукомістких галузей [5]. Диспропорційне регулювання окремих складових цього об'єктного блоку призводить до низьких позицій національних економік [6; 7]. Наприклад, високі позиції Китаю у сфері впровадження інноваційних розробок стримуються розвитком інтелектуального потенціалу та рівнем людського розвитку. Позиції України визначаються низьким рівнем регулювання екологічної складової при задіяльному рівні регулювання інших складових. Встановлено, що країни, які не змогли привести свої національні інтереси у відповідність із розвитком інтелектуальних, інноваційних, інформаційно-комунікаційних об'єктних складових, залишаються в межах так званого третього світу.

Для формування комплексного уявлення про рівні регулювання окремих складових конкурентних відносин у глобальному середовищі визначено відсоток кожної групи з урахуванням загальної кількості вибірки дослідження (рис. 2). Статистичні дані, наочно відображені на рис. 2, показують, що регулювання раціональної діяльності країн має нижчі структурні пропорції.

Деталізація цієї складової за окремими індикаторами дозволяє відзначити, що основними проблемами регулювання є створення умов для розвитку людського потенціалу в цілому та інтелектуального капіталу зокрема, а також низька ефективність формування соціального базису суспільства і високий ступінь навантаження на навколишнє середовище. Відтак удосконалення системи регулювання конкурентних відносин у глобальному середовищі повинне бути спрямовано, передовсім, на усунення виявлених диспропорцій.

Запропоновані автором результуючі показники, а саме інтегральні рівні регулювання конкурентних відносин,

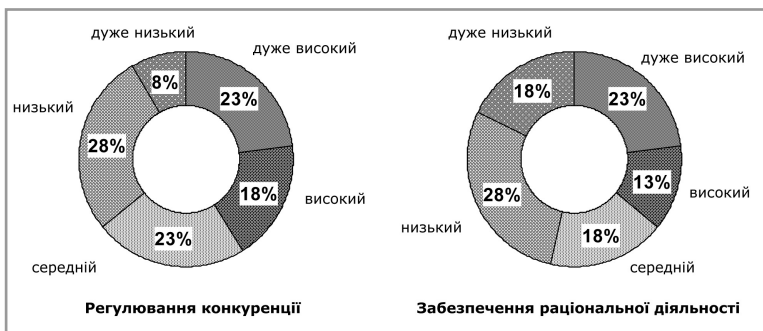

Рис. 2. Структурні пропорції рівня регулювання окремих складових конкурентних відносин країн світу у 2011 році

Джерело: Розраховано автором

представлено на рис. 3. Отримані дані дозволяють дійти висновку, що сучасний рівень регулювання конкурентних відносин у глобальному середовищі не перетворює світову економіку на інтегральне ціле, а навпаки, посилює її диспропорції. Збільшується контраст між високорозвине-

ним центром, у якому проживає менш як 1/6 населення, і периферією. Складна архітектура світової економіки вкрай нестабільна й може викликати великі потрясіння не тільки для країн периферії, а й для центру.

Загострення принципової відмінності між індустріальним способом виробництва та новими критеріями постіндустріального суспільства поглиблюється деструкціями базових інститутів ринкової самоорганізації у процесі їх постіндустріальної трансформації. Як наслідок, сьогодні для учасників глобальних конкурентних відносин характерні такі структурні співвідношення за рівнем регулювання: частка країн із дуже високим рівнем становить 22%, високим – 15%, середнім – 21%, низьким – 23%, дуже низьким – 19%.

Оцінювання інтегрального рівня системи регулювання конкурентних відносин дозволило визначити якісні параметри виокремлених груп країн (табл.).

Рівень регулювання конкурентних відносин неоднорозно впливає на трансформацію їх учасників. З одного боку, відбувається адаптація конкурентних політик країн до світових трендів, але з другого – спостерігається часткова уніфікація країн, що пояснюється сучасними тенденціями глобалізації, яка призводить до гомогенізації та універсалізації, ствердженню в національних економіках формальних ринкових інститутів, які є недостатньо ефективними. Вищезазначені обставини призводять до диспропорцій у розвитку країн. Як слушно підкреслив А. Ротфельд (*A. Rottfeld*), конкурентні відносини у світі характеризуються як центро-спрямованими (глобалізація та інтеграція), так і центробіжними (фрагментація та ерозія держав) процесами [8, с. 20].

Висновки. Широкий діапазон отриманих результатів свідчить, що у світі не сформована дієва модель регулювання глобальних конкурентних відносин, яка б стала своєрідною системою координат для вироблення принципів конкурентної політики та проектування нового економічного порядку. Запозичення досвіду і моделей розвитку західних країн вичерпало себе, що визначає об'єктивну необхідність пошуку нових моделей регулювання, які спроможні створити рівноправні умови для забезпечення позитивної траєкторії розвитку всіх країн світу. Вплив глобалізації на формування системи регулювання конкурентних відносин має амбівалентний характер, що визначається, з одного боку, тенденцією до уніфікації регулюючих механізмів, а з другого – тенденцією до поляризації світу. Пріоритетними напрямками вдосконалення системи регулювання конкурентних відносин на сучасному етапі розвитку глобалізованого простору є підвищення ефективності формування та використання

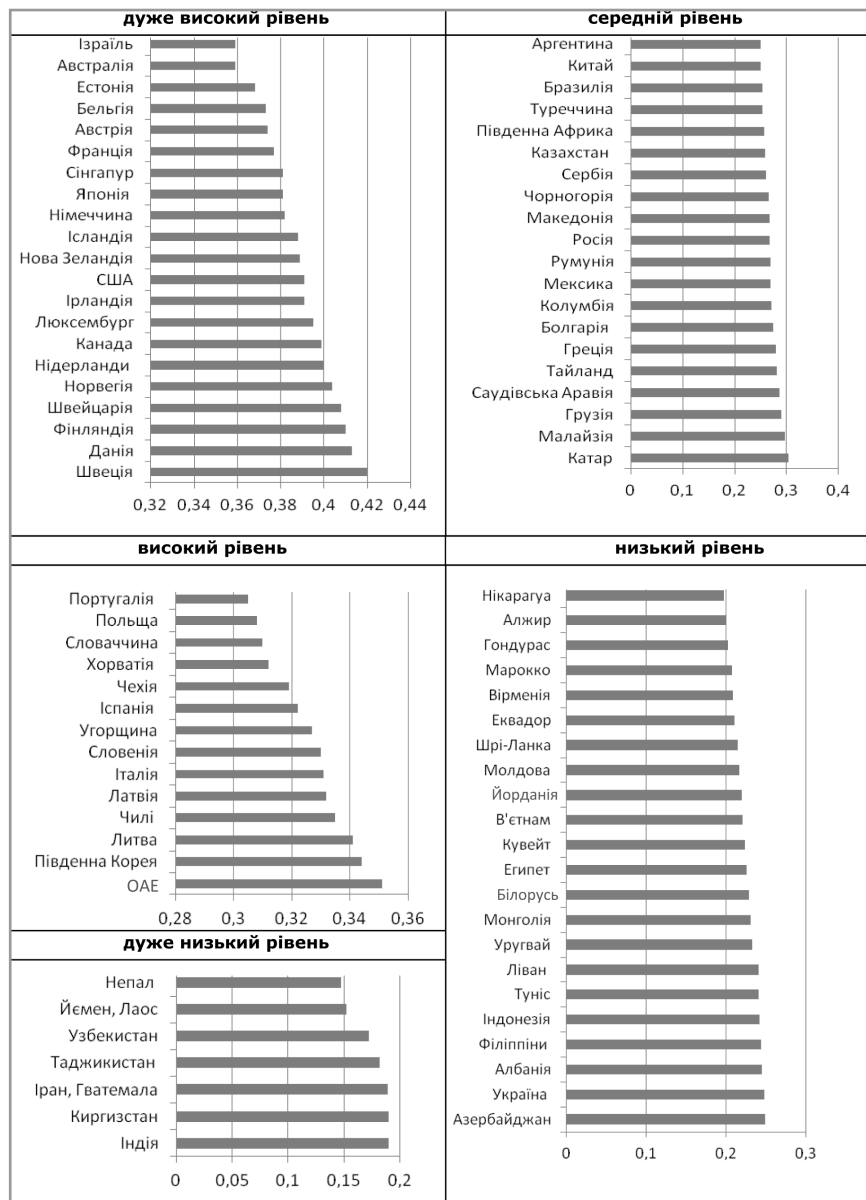

Рис. 3. Позичування країн за інтегральним рівнем регулювання конкурентних відносин у 2011 році

Джерело: Складено автором

Таблиця

**Якісні параметри груп країн
за рівнем регулювання конкурентних відносин**

Група	Якісні параметри	
Дуже високий рівень	До цієї групи належать країни з високим рівнем розвитку інноваційно-інтелектуального капіталу, інформаційно-комунікаційних технологій. Це країни-лідери за обсягом ВВП на душу населення, з виваженою соціальною політикою, що стимулює розвиток людського потенціалу. Для цих країн характерні найвищі показники створення сприятливих умов для ведення бізнесу, розвитку ринкових інститутів та інтеграції до світового глобалізованого простору, провідні позиції у міжнародній торгівлі з превалюванням продукції з високим ступенем доданої вартості.	
Високий рівень	Для цієї групи характерні ознаки попередньої групи, однак досягнення найвищих позицій стримується певними умовами: 1) диспропорційністю регулювання окремих складових конкурентних відносин; 2) збалансованим регулюванням складових, але з потенціалом до його зростання.	Підгрупа країн із незбалансованим регулюванням складових конкурентних відносин Недостатній рівень регулювання першої складової: Хорватія, Угорщина, Латвія, Чилі, Литва, ОАЕ.
		Недостатній рівень регулювання другої складової: Португалія, Словаччина, Чехія, Словенія, Італія, Південна Корея.
Країни з потенціалом до зростання рівня регулювання: Польща, Іспанія.		
Середній рівень	Невисокі позиції у міжнародній торгівлі з превалюванням продукції сировинних галузей та продукції з невисоким рівнем доданої вартості; неефективне використання інноваційно-інтелектуального потенціалу; недостатній рівень розвитку інформаційно-комунікаційних технологій; криза у сфері соціального капіталу; високий рівень бюрократизму та перехід при створенні умов для ведення бізнесу; неефективність ринкових інститутів; невисокий рівень інтеграції до світового простору.	Підгрупа країн із незбалансованим регулюванням складових конкурентних відносин Недостатній рівень регулювання першої складової: Туреччина, Південна Африка, Катар, Казахстан, Мексика, Грузія, Колумбія, Таїланд, Саудівська Аравія.
		Недостатній рівень регулювання другої складової: Китай, Бразилія, Сербія, Росія, Румунія, Болгарія, Греція.
Країни з потенціалом до підвищення рівня регулювання: Чорногорія, Македонія, Малайзія.		
Низький рівень	Технологічна відсталість, низький рівень розвитку інформаційно-комунікаційної складової, низький рівень життя населення і соціального захисту; реалізація малоперспективної моделі міжнародної спеціалізації; низький рівень розвитку ринкових інститутів та інтеграції до глобалізованого простору.	
Дуже низький рівень	Критично низький рівень державного регулювання конкуренції, відсутність сформованих конкурентних переваг, низький рівень інституційної складової регулювання, критично низька частка в міжнародній світовій торгівлі; критично низький рівень освіти і соціального захисту.	

Джерело: Розроблено автором

інформаційно-комунікаційних технологій, інноваційно-інтелектуального потенціалу, створення умов для розвитку людських ресурсів і реалізації заходів, спрямованих на зниження навантаження на навколишнє середовище та підвищення екологічності виробництва.

com.ua/index.php?operation=1&iid=982

8. Rotfeld A The Global Security in Transition / A Rotfeld // Космополіс. Альманах. – М., 1999. – С. 17–27.

Стаття надійшла до редакції 5 листопада 2012 року

Література

- Кальченко Т. В. Проблема інституційної збалансованості економічної системи / Т. В. Кальченко, В. П. Кундиревич // Вчені записки Кримського інженерно-педагогічного університету. – Випуск 28 (Економічні науки). – Сімферополь, 2011. – С. 74–79.
- Кундиревич В. П. Стратегічні напрями формування глобальної управлінської архітектури / В. П. Кундиревич // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право) : науковий журнал. – К., 2011. – № 4. – С. 118–121.
- Єріна А. М. Статистичне моделювання та прогнозування : навч. посіб. / А. М. Єріна. – К. : КНЕУ, 2001. – 170 с.
- Касабова І. А. Глобалізація світової економіки та її вплив на національний соціально-економічний розвиток : автореф. дис... канд. екон. наук / І. А. Касабова ; Київський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – К., 2010. – 21 с.
- Одотюк І. В. Перспективні тренди інноваційного розвитку глобальної та національної економік [Електронний ресурс] / І. В. Одотюк // Ефективна економіка : електронне науково-фахове видання. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=180>
- Брикова І. В. Репозиціонування національних регіонів в системі глобальних конкурентних відносин [Електронний ресурс] / І. В. Брикова. – Режим доступу : http://www.kneu.kiev.ua/data/upload/publication/main/ua/124/nac_regioni.doc
- Халецька А. А. Умови глобалізації національних та всесвітніх економічних відносин [Електронний ресурс] / А. А. Халецька. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=982>

Різні погляди – одна держава

аналітика, новини, коментарі
на новому інформаційно-аналітичному порталі
Інституту трансформації суспільства

www.osp-ua.info